

Annex 2. Visita domiciliària al nounat

Objectius

Establir les recomanacions per fer la visita domiciliària als nounats en el marc del Programa de Salut Infantoadolescent.

Destinatari

Equips d'atenció pediàtrica de l'atenció primària i comare.

Població diana

Nounats amb algun factor de risc social.

Justificació

La visita domiciliària com a programa d'intervenció ha provat que és útil, eficaç i efectiu en famílies en situació de desavantatge social per promoure la lactància materna, prevenir el maltractament infantil, evitar accidents i millorar les habilitats del pare i/o de la mare en la cura dels fills.

En el marc del Programa de Salut Infantoadolescent s'ha de fer aquesta visita domiciliària als nounats amb algun factor de risc social detectat per professionals sanitaris o socials dels àmbits social, comunitari o de l'atenció primària o hospitalària. Sempre s'ha de valorar fer la visita domiciliària en les circumstàncies següents:

- Pare i/o mare molt jove.
- Pare i/o mare a qui s'ha investigat prèviament per maltractament.
- Pare i/o mare amb problemes d'addicció.
- Pare amb conducta de violència domèstica o d'abús de la dona.
- Pare i/o mare amb problemes de salut mental.
- Família amb diversos fills nascuts amb pes molt baix.
- Altres fills amb alguna malaltia crònica i/o alguna discapacitat.
- Família de nivell socioeconòmic baix.
- Nounat prematur <1500 gr. < 32 setmanes

El període més adequat per visitar els nounats —en coordinació amb la comare si fos necessari— és al cap de 72 h des de l'alta hospitalària i sempre abans de 10 dies després de l'alta hospitalària.

En aquesta visita domiciliària, l'equip de pediatria —en coordinació amb la comare— pot valorar els aspectes següents: reconèixer l'entorn físic i emocional de la família; atendre dubtes sobre les cures; avaluar els problemes d'alimentació, observant l'enganxament, la succió i la posició d'alletament, i reconèixer l'estat de salut de la mare relatiu a l'etapa del puerperi i de l'infant (icterícia, deshidratació, benestar, etc.).

Si detectau algun risc social en la visita domiciliària he de coordinar-vos també amb els serveis socials.

Pauta per donar informació i orientació a la família:

- Cures generals del nounat: higiene, roba, temperatura de l'habitació, passejades, cura del cordó umbilical, canvi de bolquers, etc.
- Tècnica correcta d'alimentació: promoció de la lactància materna; si el nounat no és alimentat amb lactància materna, cal assegurar una lactància artificial adequada.
- Consells sobre els hàbits i el patró de son: prevenció de la síndrome de mort sobtada del lactant.
- Prevenció d'accidents (dispositius de trasllat a l'automòbil).
- Detecció precoç de metabolopaties, si cal.
- Consells sobre l'estimulació del vincle, l'afecció i el desenvolupament psicomotor (somriure, estimulació tàctil i oral).
- Prevenció de la plagiocefàlia.
- Cures de la puèrpera: pits (ingurgitació, prevenció de clivelles, mastitis, etc.); descans; dieta; disminució de l'angoixa o de l'estrès, etc.
- Oferir informació sobre el Programa de Salut Infantoadolescent i fer-ne el seguiment.
- Citar l'infant per a una visita de control al centre de salut.
- Registre en la història clínica.

Bibliografia

Bailón E, Arribas L, Marcos B, Ortega A. Embarazo y puerperio. Protocolo de actuación. FMC. 2000; Supl 10:5-48.

Jirojwong S et al. What were the outcomes of home follow-up visits after postpartum hospital discharge? Australian Journal of Advanced Nursing. 2005;23:22-30. Disponible en: <www.ajan.com.au/vol23/vol23.1-3.pdf> [Consulta: 1 juny 2018].

Lizarraga C, Sánchez-Arruiz A. Visita domiciliaria al recién nacido y a la puérpera. Anales Sis San Navarra. 2002;25 Supl 2:7-16. Disponible en: <recyt.fecyt.es/index.php/ASSN/article/download/5528/4543> [Consulta: 1 juny 2018].

MINISTERIO DE SANIDAD Y POLÍTICA SOCIAL. *Cuidados desde el nacimiento: recomendaciones basadas en pruebas y buenas prácticas*. Madrid, 2010. Disponible en: <www.msc.es/organizacion/sns/planCalidadSNS/pdf/equidad/cuidadosDesdeNacimiento.pdf> [Consulta: 1 juny 2018].

Wager KA, Wickham Lee F, Bradford WD, Jones W, Osborne Kilpatrick A. Qualitative Evaluation of South Carolina's Postpartum/Infant Home Visit Program. Public Health Nursing. 2004;21:541-6.

Autores

- Mireia Cortada Gracia, pediatra del Centre de Salut Santa Maria
- Francisca Serra Capó, infermera del Centre de Salut Es Raiguer (Binissalem)

Revisora

- Maria Elena Portells Miralles, comare del Centre de Salut Martí Serra (Pont d'Inca, Marratxí)